

GALEB

1968-69

4

Vsebinska

Prešernova »Zdravljica«	81
Luiza Crobath-Pesjakova: Spomini na Prešerna	82
Angelo Cerkvenc: Zmaga srca	84
Danilo Gorinšek: Uspavanka	87
Ernest Švara: Vasilij Mirk	88
Danilo Gorinšek: Vrabec	89
Mjuta iz Beneške Slovenije: Izlet na Trčmun	90
Vojan Arhar: Sličice	91
Kopač jarkov	92
Marija Gosar: Pelin, Trnasti gladež	94
Danilo Gorinšek: Veseložalostna novolet- na zgodba	95
Primož Možina: Trije petelinčki	96
Vlado Firm: Volk, Sakal	97
Fran Roš: Škratoma je bilo dolgčas	99
Dopisi naših šolarjev	102
Galebova nagradna uganka	104

PRIJAT'LJI, OBRODILE
SO TRTE VINCE NAM SLADKÓ,
KI NAM OŽIVLJA ŽILE,
SRCÉ RAZJASNI IN OKÓ,
KI VTOPI
VSE SKRBI,
V POTRTIH PRSIH UP BUDI!

KOMU NAJPRED VESELO
ZDRAVLJICO, BRATJE, Č'MO ZAPET'?
BOG NAŠO NAM DEŽELO,
BOG ŽIVI VES SLOVENSKI SVET,
BRATE VSE,
KAR NAS JE
SINOV SLOVEČE MATERE.

**ŽIVÉ NAJ VSI NARÓDI,
KI HREPENÉ DOČAKAT' DAN,
DA, KODER SONCE HODI,
PREPIR IZ SVÉTA BO PREGNAN,
DA ROJAK
PROST BO VSAK,
NE VRAG, LE SOSED BO MEJAK.**

Spomini na Prešerna

Kot odvetniški pripravnik — koncipient — je France Prešeren 1. marca leta 1834 prišel v pisarno svojega sošolca in prijatelja dr. Blaža Crobatha v Ljubljani, pri katerem je ostal 12 let, nakar je z dovoljenjem avstrijske oblasti meseca septembra 1946 lahko odprl v Kranju samostojno odvetniško pisarno.

Luiza Crobath - Pesjakova je bila hčerka Prešernovega dolgoletnega prijatelja in delodajalca dr. Blaža Crobatha. Njej je Prešeren posvetil sonet, ki ga je napisal v nemščini »Mladi pesnici«. Luiza je namreč tudi pesnikovala.

Srečno, presrečno je bilo moje detinstvo. — Ne govorim tu o svojih roditeljih, najboljših, kar jih more imeti zemeljska stvar, ampak o usodi, da je odličen veleum odločno vplival na moje življenje. Poznala sem ga, odkar sem vedela sama zase...

V veliki, svetli, z rumenkastimi vzorci poslikani sobi je stala velika miza, pogrnjena z zelenim suknom, vsa obložena s knjigami in pismi. Tamkaj je sedeval zakopan v pravde. Vendar me je vselej ustavil, kadar sem šla skozi to sobo v sosedno pisarno k svojemu očetu. Razgovarjal se je z menoj, povedal mi je vselej kaj vselega ter se smejal mojemu smehu in mojim otročjim odgovorom tako prisrčno, da so mu solze prihajale v oči.

Še stoji živ pred mano v večno črni svoji obleki, z blagim prijaznim obrazom, z dolgimi, črnimi, nekoliko kodrastimi lasmi, ki jih ni nikoli no-

sil poglajenih, ampak so padali kakor jim drago na visoko čelo. A pod tem vedno zakritim sedežem genialnih misli so se svetile sive oči in gledale tako prijazno, tako otroško dobro ter se upirale tako blagohotno vame, da se jih še zdaj spominjam s pravo radostjo.

Prav tako še pomnim, kako se je on, ki je bil navadno redkobeseden, včasih hipno namuznil in stiskal fini ustni trdo skupaj, ali obenem je nabiral globoko gubo sredi čela. Tedaj sem vedela, da bo čuti kaj šaljivega. In res sem se že smejala na vse grlo, ko je bila izpregovorjena prva beseda.

Prve poezije, to so bili po dva ali največ štiri kratki stih, ki sem jih očetu ali materi govorila za god ali za novo leto, je zložil vselej on in on je bil tudi, ki me jih je naučil na pamet. Vidim ga še, kako se mi je, stoječ poleg mojih roditeljev, zado-

voljno nasmihal, ko sem srčno deklamirala svoje vosčilce, in kako je bil ganjen, ko sem objemala svojo mater in skrivala solzni obraz v njenem naročju.

Rasla sem in skoraj znala brati. Zanimal ga je moj napredek. Zelo je gledal na čedno in čisto pisavo. Ne koč, ko sem prišla iz šole, me je srečal ljubeznivi mož na stopnicah in spraševal po svoji navadi o tem in onem. Nisem vedela, če so mu bili moji odgovori povšeči ali ne, kajti zamišljeno me je gledal in molčal. Že sem se hotela posloviti, kar me je prijel za roko in me odvedel k očetu.

»Prijatelj, daj mi poučevati svojo hčerko!« je dejal živahno. »Večjega veselja mi ne moreš napraviti.«

Prerad je dovolil moj oče in opoldanski čas je bil določen za pouk. Uro, kadar naj bi se odpočil od truda in dela, je posvetil plemeniti mož izobraževanju malega dekletca! In kako gorko, kako resno se je trudil za to, kar je prostovoljno prevzel! Nikdar se ni ohladil v vnetosti, nikoli ne zamudil ure — bodisi delavnik ali praznik, bilo mu je vseeno — in proti meni je kazal nežnosti in vljudnosti, da sem se, četudi otrok, sama pred seboj čutila povzdigovano.

Zgodovina je bila najvažnejši predmet pouka. Zgodovinske prizore mi je stavil pred oči lepše in bolj žive, kakor jih popisuje mrtva črka. Srce se mi je širilo, moj duh je rasel ob

misli na vzvišeno podobo starih Grkov in Rimljanov in čudila sem se v šoli, da je bilo to, kar me je doma razvnemalo in včasih do solz ganilo, isto, kar so moje součenke pripovedovale malomarno in brez vsakega čustva.

Od dne do dne se mi je večala ukaželjnost. Nestrpno sem pričakovala prvega udarca dvanajste ure, ki me je rešila šolske klopi, in kar brez sape sem pritekla k učitelju, ki me je vsekdar sprejel z enakim veseljem. Kakšno zadostilo zame in menda tudi zanj, ko sem znala natanko ponoviti, kar mi je včeraj povedal! Često-krat je bil moj ljubi oče priča teh lepih ur, radostno je poslušal in stiskal potem z eno roko prijatelju desnico, z drugo pa ljubkova je gladil moje žareče lice.

Nepozabna so mi mladostna leta, nepozaben mi je mož, ki mi je hotel blagodušno podeliti vse zaklade svojega izrednega znanja, mož, ki je umel tako ljubeznivo buditi moje duševno življenje, ki mi je bil tako dober!

Hvaležna mu bom do smrti in hvaležna rečem: Prešeren mi je bistril um, on je prebudil, kar je prebujenja vrednega počivalo v moji duši; po njem sem se navzela ljubezni do domačega in do tujih jezikov ter do njih književnosti; njemu se moram zahvaliti, da znam ceniti znanstvo po pravi vrednosti.

PREIZKUŠNJA IN ZMAGA SRCA

Nekaj tednov pozneje je šolski upravitelj poslal vsem Trčkom in njihovim sorodnikom iz Gornjih livad in sosednih vasi povabilo, naj se v nedeljo — bila je prva novembrska nedelja — zglasijo pri njem v šoli.

Po vaseh je nekdo raznesel novice, da gre za veliko dediščino, ki je menda ostala po nekem bratu, stricu, bratrancu, sorodniku v Ameriki. Janezov oče se je smejal.

»Jaz ne grem; vem, da nimam tam nikakršnega sorodnika. Pač, pač,« se je nepričakovano spomnil, »neki bratranec živi, mislim, nekje v Minnesoti, neki Karlo Trček, sin mojega tujca Mihe, ki je že zdavnaj umrl. Slišal sem, da nima Karlo niti centa v žepu.«

»Pa bi morebiti vseeno šli tja, oče,« ga je spodbujal Janez, »saj smo mi prav tako njegovi sorodniki kakor drugi.«

»Res, res, a mi smo le daljni sorodniki, Karlo ima še dva brata, oba živa, in omoženo sestro s kupom otrok.«

Martin je tisti večer pripovedoval ženi in otrokom zgodbo o Karlu:

1908. ali 1909. leta so bogati Trčkovi dali trinajstletnega fanta Karla v uk v tržaško Ladjedelnico sv. Marka. Bilo jih je preveč: štirje sinovi in tri hčere. En sin in dve hčeri so medtem umrli. Čeprav je bil grunt lep, je ujec Miha menil, da bo le boljše, če vsaj enemu otroku priskrbi drugačen kruh. Zato je moral Karlo v Trst. 1912. ali 1913. leta je bila v ladjedelnici stavka. Karlo, ki se je bil prav tedaj izučil za železostrugarja, se je, hočeš nočeš, udeležil stavke. Na stavkarskem zborovanju se je oglasil neki inženir, ki je prepričal delavce, da pljuvajo v lastno skledo, da si izpodžagujejo vejo, na kateri sedijo. Če bi jim povišali mezdno, je dejal, bi se zvišala tudi cena njihovih storitev ter ne bi bili več konkurenčni in bi morali jutri, pojutrišnjem na cesto. Dokazoval jim je, da so prepočasni pri delu, da je njihova storilnost, če se primerja s storilnostjo angleškega, nemškega in celo slabo plačanega

japonskega delavca občutno manjša, da mora torej ustrezno biti manjša tudi mezda. Inženirjeva izvajanja so izzvala burjo ugovorov in razjarjenost. Nekdo, ki je stal v bližini Karla, je zagnal v inženirja velik vijak in ga tako nesrečno zadel, da je pozneje v bolnici izdihnil. Vse delavce, ki so stali v tisti grupi, so polovili in zaprli, le Karlu je uspelo ulti. Neka priča je dolžila uboja prav njega. Tovariši, ki so ga skrivali, so zbrali zanj nekaj denarja in ga neko noč vkrcali na velik čezoceanski potniški parnik, ki je plul na progi Trst - New York. Kurjači, zaposleni na omenjeni ladji, so jim šli na roke in tako je Karlo srečno odnesel celo kožo. V Zedinjenih ameriških državah mu menda ni šlo kdove kako dobro.

»Mogoče je pozneje imel srečo ter je tudi za nas kaj oporočil,« je ugibal Janez. Vsi so se zasmejali.

Naposled je le zmagala radovednost. Upraviteljevemu vabilu sta se odzvala tudi Martin in Janez. Šolska soba je bila nabito polna. Prišli so tudi sorodniki v devetem kolenu. Dediščina, pa naj jo je oporočnik pridobil s še tako umazanimi rokami, vedno prijetno diši, še najbolj prijetno tistim, ki že tako imajo največ pod palcem!

Šolski upravitelj se je prizanesljivo smejal, saj so se odzvali povabilu tudi številni nepovabljeni.

»Pozdravljam vas,« jih je nagovoril, »in se zahvaljujem, da ste se odzvali vabilu, prav posebno pozdravljam tiste, ki jih sploh nisem povabil...«

Nekateri so nekolikaj zardeli, drugi so se posmehovali, ne sebi — drugim.

»Bojim se,« je nadaljeval upravitelj, »da bo marsikdo razočaran. Prebral vam bom namreč pismo ameriškega Trčka, ki še vedno živi, ki še ni napravil oporoke, pismo vašega sorodnika. Saj je vaš sorodnik? Ali je kdo tukaj, ki ni sorodnik Karla Trčka?«

Nihče se ni oglasil.

»Srečen človek, ki ima toliko sorodnikov! Vsak bo nekaj dal, samo tisočak, pa bomo zbrali kar čedno vsoto in mu, pomoči potrebnemu, pomagali...«

»Kaj?« je zašumelo. »Pomagali naj bi mu?«

»Prebral vam bom pismo, ki ga je poslal šolskemu vodstvu in nas zaprosil za posredovanje.«

Upravitelj je iz kuverte vzel pismo, ga razgrnil in bral:

»Spoštovani gospod šolski upravitelj! Nerodno mi je, da vas nadlegujem, ne vem pa, kdo drug bi mi bil voljan ustreči. Zadeva je taka: v hudi stiski sem. Rad bi se vrnil domov, pa ne morem plačati voznine. Pred več leti sem zgubil v neki rudniški nesreči levo nogo. Že več let teče pred sodiščem pravda za odškodnino. Čeprav se rudnik na vse kriplje upira, da bi mi plačeval mesečno odškodninsko rento, mi bo vendar uspelo, vse tako kaže, pravdo dobiti. V tem primeru bom pozneje poravnal vse stroške bratoma ali sestri ali sorodnikom, ki bi mi bili voljni posoditi denar za voznino in ki

bi me vsaj nekaj časa po vrnitvi v domovino preskrbovali. Če ne bom dobil pravočasno zaprosene pomoči, bo po meni.

Prosim vas, gospod šolski upravitelj, skušajte prepričati brata, sestro in druge sorodnike, da je njihova dolžnost pomagati sorodniku, ki je v hudi stiski. To velja v prvi vrsti za brata in sestro, ki so podeževali tudi moj delež na gruntu.

Nujno je! Za uslugo se vam zahvaljujem že vnaprej.

Vdani vam

Karlo Trček»

Vsem je vzelo sapo. Nekdo se je na ves glas zasmel svojim izjalovljenim upom na bajno dediščino. Za njim so bruhnili v krohot še drugi.

»Sam si je tako poslal, sam naj na tako postlanem leži!« je siknil jezno njegov najstarejši brat, brez sra-

mu stopil k vratom in odšel. Za njim drugi, drug za drugim.

»Saj jaz sploh nisem njegov sorodnik,« je zinil nekdo in se podvil, da ne bi ostal v sobi zadnji.

Martin in Janez sta se žalostno pogledala.

»Oče, meni pa se človek le smili.«

»Meni tudi, a kako naj mu mi, sami revni, pomagamo?«

»Nekaj denarja imam v hranilnici,« je glasno premišljeval Janez.

Naposled so ostali v sobi samo Martin, Janez in upravitelj, ki je sedel za katedrom in se muzal.

»Smešno bi bilo, če ne bi bilo tako žalostno. Prepričan sem bil, da so naši ljudje le boljši,« je pomodroval šolski upravitelj.

»Eh, gospod upravitelj,« je dejal Martin, »naši bratje na jugu pravijo: ‚Čeprav smo bratje, nam mošnje niso sestre!‘.«

»Gospod upravitelj,« se je oglasil Janez, »veliko nimam, vsega skupaj dvajset tisočakov. Ne vem, če bo kaj zaleglo.«

»Ne mnogo, ljubi Janez! Premalo, premalo! Vsaj dvesto dolarjev bi mu morali poslati. Nekaj ima sam. Čakaj, Janez!« se je nepričakovano upravitelj nečesa spomnil. »Saj imaš šarplaninca! Tržaški industrijec Toscanini mi je ravno te dni znova pisal. Upa, pravi, da mu boš le prodal ovčarja. Ponuja več ko dvesto dolarjev. Vidiš, to bi bila rešitev!«

Oče in sin sta se spogledala. Janezu se je zameglilo pred očmi. Zalile so jih solze.

»Oče, za človeka gre, za tvojega bratranca!«

»Levu bo dobro!« mu je prigovarjal upravitelj.

»Takemu psu je predvsem potrebna svoboda, kakršne je deležen tu, in preprosta hrana,« je menil Martin.

»Oboje bo užival tudi pri Toscaniniju, ki ima v tržaški okolici veliko posestvo,« ju je skušal potolažiti upravitelj.

Janezu se je zazdelo, da mu bo bolečina raznesla srce.

»Janez, ne silim te. Če ne moreš, ne moreš!« je dejal upravitelj, ko je videl, kako deček trpi.

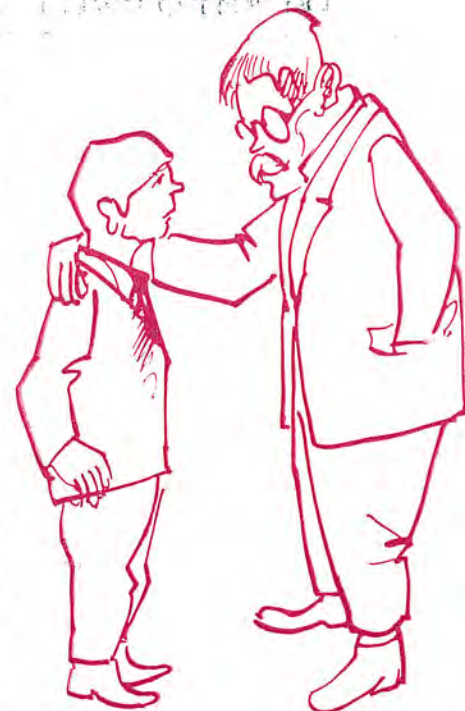
»Odložil sem se, gospod upravitelj! Pišite, prosim Toscaniniju, da mu bom Leva prodal, a denarja nočem videti... Naj ga izroči kar vam!«

»In kdaj bo prišel Toscanini po psa?« je vprašal Martin, ki prav tako ni mogel skriti, da mu srce trga huda bolečina.

»Vse boste o svojem času zvedeli,« mu je odgovoril upravitelj in obema stisnil roko ter globoko ginen dejal: »Dokler je med nami še kdo, ki je takšen, kakršna sta vidva, nam, mislim, ni treba obupavati nad življenjem!«

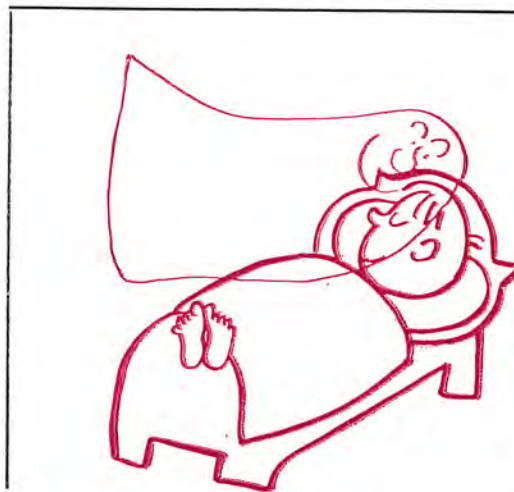
Nato sta Martin in Janez ubrala pot proti domu in nemo koračila, dokler ni Janez pretrgal molka:

»Prosil bom Aradžiča za drugega šarplaninca!«

»Dal ti ga bo, a Lev je samo eden, zapomni si, Janez!«

(Dalje)

Danilo Gorinšek

Ilustr.: Božo Kos

Uspavanka

Aja aja nana nana —
posteljica je postlana,
spanček leze do oči,
miži, sinko, brž zaspi!
Aja aja nana nana —
dremež plazi se do sina,
čez ravni in klance bo
tiho šel ž njim v Spančevo.

VASILIJ MIRK

šoli pa ga je z vso silo pritegnilo večglasno petje. Ni mogel pozabiti, kako je z napeto pozornostjo sledil drugim glasovom v zboru, kar pomeni, da se mu je že v otroških letih zbudil občutek za harmonijo. Glasbene zakone pa je začel spoznavati, ko je začel na konservatoriju z učenjem harmonije. Takrat je Vasilij Mirk stopil v skrivnostni svet glasbene umetnosti.

Kot mnogim drugim starejšim slovenskim glasbenikom, tako tudi Mirku ni bilo dano, da bi se lahko posvetil izključno glasbeni umetnosti. Iz rodnega mesta je Vasilija Mirka po dovršeni gimnazijski maturi vodila pot na Dunaj in v Gradec, kjer je poleg glasbe na konservatoriju študiral tudi zemljepis in zgodovino. Med študijem na graški univerzi je skomponiral več skladb, med katerimi sta še danes dobro znani zborovski skladbi »Na trgu« in »Katica«. Po dokončanem študiju je služboval kot profesor zemljepisa in jezikov na slovenski trgovski šoli v Trstu. Po ukinitvi šole leta 1920, je postal bančni uradnik. Kot mnogi zavedni Slovenci je bil prisiljen zapustiti Trst leta 1928. Odšel je v Maribor in do začetka druge svetovne vojne služboval na trgovski akademiji.

Poučeval je tudi na šoli Glasbene matice in vodil njen pevski zbor. Ob nemški okupaciji Maribora leta 1940 se je Vasilij Mirk umaknil v Ljubljano, kjer je poleg svoje služ-

be na šoli mnogo komponiral in se ukvarjal z glasbo. Po osvoboditvi je več let vodil pevski zbor »Tine Rožanc«, ki se je pod njegovim vodstvom uvrstil med najboljše slovenske pevske zборе.

Leta 1949 je Vasilij Mirk prevzel vodstvo glasbenih oddaj pri radiu Koper, a že po dveh letih se je vrnil v Ljubljano, kjer je poučeval teoretične predmete na Srednji glasbeni in Višji pedagoški šoli.

Veselje do glasbe se je pri Vasiliju Mirku porodilo že v otroških letih in povsod kjer je študiral, je bil redni gost vseh pomembnejših glasbenih prireditev. Glasba ga je vedno bolj in bolj razvnela, lahko pa tudi trdimo, da je Mirka ovirala prevelika službena zaposlenost, da bi se kot komponist posvetil večjim glasbenim stvaritvam.

Njegova glasbena zapuščina je kljub vsemu silno bogata in vsebuje neštete samospeve, zborovske sklad-

be ter klavirske in instrumentalne skladbe. Pri svojem glasbenem ustvarjanju ni pozabil na mladino, ki ji je posvetil Deset povesti, Mladinski album za klavir in več mladinskih zborovskih skladb.

Tudi po osvoboditvi je Vasilij Mirk prispeval slovenski glasbeni ustvarjalnosti večje število skladb, med katerimi je najpomembnejša zborovska pesem »Morska suita«. Mnogo njegovih del je ostalo nedokončanih. Leta 1952 so bila na koncertu pevskega zbora Slovenske filharmonije izvedena najboljša Mirkova dela. Pripomniti je treba, da je bil pokojni Vasilij Mirk takoj po osvoboditvi l. 1945 soustanovitelj Glasbene matice v Trstu.

Umril je v Ljubljani dne 5. junija 1962. Poslovil se je tiho, kot je bil tih pri svojem delu, s katerim je dolgo vrsto let bogatil slovensko kulturo.

ERNEST ŠVARA

Danilo Gorinšek

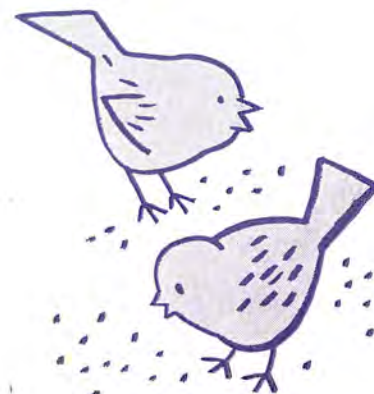
Ilustr.: Božo Kos

VRABEC

Kralj potepuhov in tatov,
na moč brezskrben ptič,
ne služi nič, je fičfirič,
a svet je ves njegov...

Je volje židane vsikdar,
naj post bo ali pust,
vsikdar živi od rok do ust,
vse drugo — kaj mu mar!

Od rok do ust, oj, to je tič!
Kaj pa na zimo bo?
»Ej, prava reč — bo že kako!«
de vrabec — fičfirič...

Izlet na Trčmun

Že večkrat sem mislila, da bi bilo dobro našim otrokom kaj napisati o Beneški Sloveniji, o naši ljubi »Slovenjščini«. A nikoli se nisem mogla odločiti, da bi se spravila k pisanju. Pa ne zaradi lenobe, dragi otroci. Vi, ki hodite vsak dan v slovensko šolo v Trstu ali v Gorici, boste težko razumeli, zakaj mi pisanje dela take težave. Jaz nisem nikoli hodila v slovensko šolo, ker so pri nas vse šole samo italijanske. Doma pa govorimo le narečje, ki je zelo lepo, a precej različno od tistega, ki ga govorite vi. Pravilne slovenščine sem se naučila samo iz časopisov, posebno iz našega »Matajurja«, ki izhaja v Vidmu dvakrat na mesec, in iz nekaterih slovenskih knjig, ki smo jih imeli doma. Te knjige je moja stara mama dobivala iz Celovca skupaj s koledarji. Izdajala jih je Družba sv. Mohorja in nekatere so zelo stare.

Tako sem se počasi, a vztrajno, naučila brati in pisati v slovenščini. In ko sem pri znancih v Trstu brala pismo Pavla Gorjupa v 3. številki »Galeba«, sem sklenila, da se sama oglasim v tem listu. Če mi bo uredništvo od časa do časa pustilo kak kotiček, vam bom o naših krajih še dosti povedala.

Danes pa bi vam rada predlagala nekaj lepega in zabavnega. Staro leto je že mimo, prvo spričevalo tudi in gotovo že razmišljate, kam bi šli na šolski izlet. No, jaz vam svetujem izlet, ki ne bo ne predrag ne prena-

poren, ki bo poučen in prijeten in ki vam bo ostal dolgo v spominu. Predlagam vam izlet na Trčmun ali, kot pravimo mi, Tarčmun.

Trčmun je vas na pobočjih Matajurja, ki je največji hrib v naših krajih. Do vasi pelje cesta, po kateri pa avtobus ne more. Z avtobusom se peljete najprej do Čedadu, kjer se ustavite in si v muzeju ogledate star slovenski rokopis iz Gorenje Černjeje, o katerem vam bom kdaj drugič povedala več, in druge zanimivosti tega starega mesta. Iz Čedadu pa greste mimo Sovodenj do

Čeplesišča, kjer pustite avtobus. Malo pred vasjo se na levi odcepi cesta za Trčmun. Vaše mlade noge vas bodo ponesle v vas v slabi pol uri. V vasi je gostilna, kjer vam znajo

skuhati dobro polento, ki je mi Benečani pojemo zelo dosti. Tu se lahko okrepčate, nato pa greste do cerkve in pokopališča. Cerkev je sicer navadno zaprta, lahko pa prosite župnika za ključ. Na stranskih oltarjih boste opazili slovenske napise.

Zakaj pa vam predlagam tudi obisk pokopališča? Vedeti morate, da je tukaj pokopan pesnik Beneške Slovenije, monsignor Ivan Trinko. Njemu se boste torej poklonili in mu na grobu pustili šopek rož. Domačini vam bodo tudi radi pokazali njegovo rojstno hišo, ki stoji nad gostilno, ter hišo, kjer je preživel zadnja leta svojega življenja. V zadnji še živijo njegovi sorodniki, ki vam bodo pokazali njegovo sliko, nekaj njegovih knjig in predmete, ki jih je Ivan Trinko imel v svoji delovni sobi.

V vasi je tudi mnogo otrok, s katerimi se boste lahko igrali in pogovarjali. Povedali vam bodo, kako lovijo polhe, pečejo kostanj in kakšne igre radi igrajo. Veseli bodo, če jih boste naučili peti kakšno lepo slovensko pesmico. Še bolj pa bodo veseli, če jim boste prinesli nekaj

knjig, ki ste jih sami že prebrali in vas zato ne zanimajo več toliko.

Za tokrat končujem. Želim vam obilo uspeha v šoli in vas prisrčno pozdravljam.

Mjuta iz Beneške Slovenije

Vojan Arhar

Ilustr.: Jaka Judnič

SLIČICE

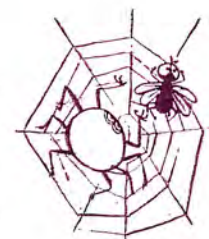

ČEBELA

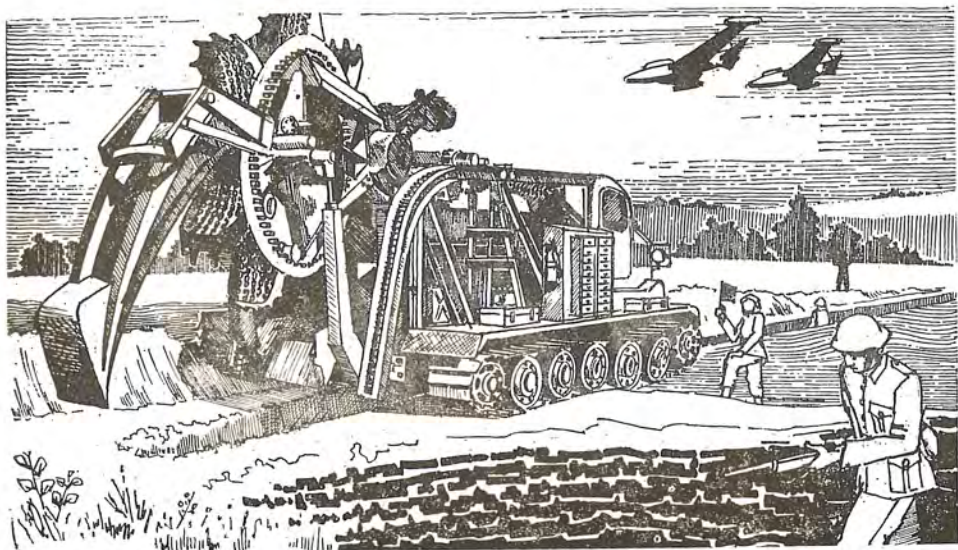
Čebela Bučela
od jutra do mraka
sladko medico
v lončke nataka.

PAJEK

Pajek mrežo
je razpel,
muho in
mušico ujel.

Kopač jarkov

Ta izredno koristna naprava nadomešča delo 200 do 300 ljudi, saj izkoplje v eni uri do 500 metrov jarka, globokega meter in pol in širokega 70 cm. Kopač jarkov je zelo uporaben tudi v gradbeništvu. Kako deluje? Velika lopata v ospredju se zakoplje v zemljo, kolo z odjemalkami pa se vrtil in odstranjuje

zemljo na levo ali desno stran, kjer je pač potreben nasip.

Stroj je težak 26,5 ton, postavljen pa je na tankovskem podvozju z gosenicami. Med prevozom se kolo in lopata usedeta na hrbet vozila, ki je potem podobno tanku z visoko kupolo. V takem položaju se vozilo lahko premika po terenu s hitrostjo 35 km/h.

Marija Gosar

Pelin (*Artemisia absinthium*)

Pelin je splošno znano domače zdravilo, ki blaži in zdravi različne želodčne težave. Grenke snovi, ki jih vsebuje, pospešujejo tek in izboljšujejo prebavo. Z njim zdravimo tudi bolezni jeter in ledvic. Prekomerno uživanje pelina pa utegne biti nevarno, ker rastlina vsebuje strupene snovi.

To splošno znano zdravilno rastlino goje po vrtovih, da je vedno pri roki. Pogosto jo najdemo podivjano na grobljah in smetiščih.

Pelin je zelnata trajnica, ki požene iz nekoliko olesenele korenike čez en meter visoka pokončna vejnata stebela. Po obeh straneh mehko sivkasto steblo poraščajo sivkasto zeleni, polsteno dlakavi listi. Njihova listna ploskev je enkrat ali večkrat pernato razdeljena.

Le par milimetrov široki, kimasti koški rumenih cvetov sestavljajo ob vrhovih vej dolge pokončne grozde. Dišeča eterična olja dajejo vsej rastlini značilen vonj.

Nabiramo mlade vršičke z listi in še ne razcvetelimi koški. Posušene porablamo za čaj ali pa jih namakamo v žganju. Iz pelina pripravljamo alkoholne pijače, pelinkovec, vermut in likerje.

Trnasti gladež (*Ononis spinosa*)

Negnojena in neobdelana tla ter suhi, pusti pašniki in senožeti so rastišče do pol metra visokega, bodečega grmička. Iz dolge, močne korenike poganjajo razvejena olesenela stebela. Stranski poganjki, ki se končujejo v močne trne, nosijo do tri rožnate ali mesnordeče cvete, podobne grahovim. Po metuljastih cvetih in plodovih v obliki eno do trimesenskega stroka spoznamo, da pripada rastlina družini stročnic (*Leguminosae*).

Gladeževe korenine in korenike so sprva osladnega, nato pa neprijetno žgočega okusa. Vsebujejo snovi, ki dražijo ledvice in ženejo na vodo. Zato jih porablamo kot zdravilni čaj za ledvice. Pijemo ga po jedi.

POPRAVEK!

V prvi številki Galeba se naslov »Srčna moč, ali grizni koren«, v rubriki »Nabirajmo zdravilne rastline«, pravilno glasi »Srčna moč, ali grizni koren«.

Danilo Gorinšek

Veseložalostna novoletna zgodba

Ilustr.: Klavdij Palčič

Bi dejal kakšen hlačman, da so zgodbe lahko zgolj vesele ali pa žalostne, »veseložalostnih« zgodb pa da ni. Pa so! Tista, ki jo bom povedal zdaj, je vesela in žalostna hkrati. Povrhu pa še resnična:

Je bil v moji sosesčini Jurček, nadobuden kratkohlačnik. In mu je bilo Jurček samo ime, ni pa bil tudi — jur... Posebno takšen ne, da bi verjel botri Špeli. Ta mu je tvezla, preden je legel spat na Silvestrov večer, da bo takšno, kakršen bo Novega leta dan, potem vse nadaljnje leto. Je rekla botra Špela, da to drži kot pes ježa in da je boter Miha dobil nekoč na Novega leta dan čisto rdeč nos, ki mu poslej ni uplašnila rdečica vse leto. Tudi soseda Barbka, da si je takisto na Novega leta dan odkrhnila zob, ko je z njim trla orehe, pa ji je stal odkrhnjen potem vse leto. Skratka: kakršen Novega leta dan, takšno potlej vse leto! Kot rečeno, Jurček ni bil takšen jur, da bi verjel v take vraže, saj je dobro vedel, od kod botru Mihi rdeč nos in da star odkrhnjen zob ne bo začel rasti kakor spomladit trava.

Botra Špela se je zato strašno razhudila in je rekla, da mu bo že drugi dan dokazala, da ima ona prav.

Napočilo je novoletno jutro in Jurček se je napotil z botro Špelo na cesto vožnit sosedom veselo Novo leto. Mahala sta jo z botro kar po sredi ceste. Tedajci se jima je prikazal izza ovinka pravi pravcati — dimnikar, za njim pa je vozil majajoč se kolesar. Botri Špeli so zažarele oči: »Glej, Jurček, — dimnikar! Dimnikar prinaša srečo. In če boš srečen na Novega leta dan, boš potem vse leto. Saj sem ti rekla!«

Jurček je nejeverno odmahnil z roko. Botra Špela pa je bliskoma prijela gumb na svojem jopiču in je velela Jurčku, naj stori isto. »Kadar zagledaš dimnikarja, moraš takoj prijeti za gumb, ga zavrteti, pošteti do trinajst, nato trikrat pljuniti in zaželeti kakšno željo,« je v naglici poučila Jurčka. Le-ta se je samo namuznil. Tedaj je bil dimnikar prišel že čisto v njuno bližino. Botra Špela je božjastno vrtila gumb, štel: »Ena, dve, tri, štiri...« in tako dalje, do trinajst, pljunila trikrat in obračala glavo za dimnikarjem, ki jo je bil medtem mahnil mimo. Hitro je še zaželela: »Da bi bila zdra-

va in srečna vse leto!» Vendar tega ni mogla izgovoriti do kraja, ker jo je medtem — podrl tisti kolesar, ki je bil vozil, majajoč se, za dimnikarjem...

Tako je morala botra Špela pri priči v bolnico, čeprav je bila na Novega leta dan srečala dimnikarja. In ni se je bila prijela samo ta nesreča, čeprav je vrtela gumb, štela do trinaajst, trikrat pljunila in tako dalje, ne: medtem ko je ležala v

bolnici, so ji miši razgrizle tisto nogavico, ki je vanjo skrivala denar, in tistega kanarčka, ki ga je imela rajši kakor Jurčka, je — pogoltnila mačka...

Jurček, ki ni verjel v botrine marne o Novem letu in njegovem vplivu na vse nadaljnje leto, pa je bil tisto leto vseeno nad vse srečen: v šoli je dobil same lepe rede in sredi poletja je prebil prav sončne počitnice ob morju.

Primož Možina

Ilustr.: Klavdij Palčič

Trije petelinčki

V kurniku pred hišo našo se pase petelinčkov troje, vsi pikajo okusno kašo in vsak nam še lepo zapoje.

Nekoč so se med sabo sprli, nastal je ravs, da perje je frčalo, so vsi trije tako se drli, kot da se jih čez sto je zbralo.

Petelin prvi kokodaka, da njemu vse ni prav nič mar; in ker sta druga dva bedaka, on hoče biti gospodar.

Tedaj se drugi je zadril, da nimata nobene vzgoje, zato da se je z njima sprl, ker ne poslušata ko poje.

Kričal pa tretji je kokot, da sta razbojnika oba, da prvi lump je, drugi pa falot, ker njemu pičo kradeta.

Dva dni potrpežljivi smo bili, nato nas je pa razjezilo, zato zaklali smo vse tri in imeli dobro smo kosilo.

SLIKE IZ NARAVE

VOLK

Piše: Vlado Firm

Riše: Ive Šubic

Zima je bila ostra. Gola reber pod vrhom je ležala v globokem snegu. Nad njo je bilo sivo nebo. Še vedno je snežilo. Zavijal je veter in tulil, z njim je tulilo tudi volčje krdelo. Stasit volk in volkulja sta se ločila od krdela. Prečkala sta reber. Naježeni volk je tekel za jelenjo sledjo

z globoko sklonjeno glavo. Tesno ob njem je tekla volkulja. Bila je mlada in ni kdo ve kaj pazila, da bi tekla po njegovih stopinjah. Samec se je kdaj pa kdaj ustavil in se zastrmel v gosto naletavajoče snežinke. Ustavila se je tudi volkulja. Pred njima je ležal gozd, za njima doli-

na. Vejevje se je šibilo pod težo na novo zapadlega snega. Jelenja sled se je izgubljala v gozdu. Izpod zasneženega grmiča je skočila lisica. Zastal ji je dih. Opazila je volka. Bliskovito se je obrnila in stekla po pobočju navzdol. Volka sta se ji obesila na rep. Zaman je menjavala smer, se izmikala in skrivala za zameti. Bila sta ji za petami. Zadihala se je. Volkulja se je ločila in stekla

počez. Rahlo drsenje volčjih šap je prihajalo vedno bliže. Še zadnji napor. Preskočila je zasneženi jarek in dosegla rob gozda. Kar se je iz goščavja zablistalo. Drug za drugim so si sledili strelji. V smrtnem strahu se je lisica prekucnila. Na belem pršiču pa je obležalo dvoje negibnih teles. Dve senci, dva volka pod sivim nebom. Dim iz lovčeve puške se je počasi razblinjal.

ŠAKAL

Zelenkasto modri valovi so rahlo butali ob peščeno obalo. Ribiške hiše so se ogledovale v zrcalni vodi. Valoviti otok je bil miren in tih. Popoldansko vročino je poživiljalo le galebje kričanje, zdaj tu zdaj tam. V bližini obale se je napejalo v vetru jadro male jadnice. Veter jo je sunkovito poganjal naprej. Za borovim gozdičem so se v senci skrivale sivkaste hišice naselja s kamniti okviri na oknih in na vratih. Na obali ni bilo kopalcev. Naokoli so ležali le ostanki hrane in kakšna pločevinasta škatla. Šakal z vedno nemirnimi očmi je stikal za odpadki. Bil je previden in nezaupljiv, tatinski in vendar predrzen. Sonce se je počasi nagibalo k zatonu. Morje

je potemnelo in se obarvalo z zlato rdečimi prameni. Belo skalovje je z mrakom posivelo. Šakal se je zastrmel v mrak in globoko vdihnil razgreti zrak. V njegovih očeh se je pojavil čuden lesk. Zatulil je, nato zavijal, jokal in vokal. Še in še. Stekel je proti borovemu gozdiču in se približal naselju. Na nekem dvorišču so kokodakale kokoši. Na ograji je prhotal petelin in vabil kokoši k spanju. Šakal se je kradoma bližal. Neslišno, kot nočna senca. Izbral si je grahovko. Že je hotel planiti, ko se je izza vogala prikazal kockasti pes. Zarenčal je in se zapodil vanj. Šakal ni zaupal samemu sebi. Stisnil je rep med noge, stekel in že ga je vzel mrak.

Fran Roš

Ilustr.: Ksenija Prunk

Škratom je bilo dolgčas

Otroci so poznali lepo pravljico o kraljčini Sneguljčici. Bila je to dobra deklica. Hudobna kraljica — njena mačeha jo je hotela umoriti. Prijazni škrati so siroti dali zavetje. Nazadnje je postala nevesta mladega kraljeviča. Pravica je zmagala.

»Kaj pa se je zgodilo še potem?« Tako so otroci vprašali babico, da bi izvedeli še kaj več. »Ali je Sneguljčica še potem kdaj obiskala škrate? Ali je bila srečna s kraljevičem?« Babica je mnogo vedela in tudi to. Takole je pripovedovala:

— Sneguljčica je s kraljevičem zapustila dom sedmih škratov. Na kraljevem gradu so pričeli pripravljati njuno poroko in veliko gostijo. Škrati so ostali torej sami v svoji hišici

sredi temnih gozdov. Vsako jutro so odhajali v rudnik na delo, zvečer pa so se trudni vračali domov. Dolgčas jim je bilo zdaj brez Sneguljčice, ki so jo imeli tako zelo radi in jim je kuhala in pospravljala. To so bili lepi časi.

Potem je prišla zima. Dolga je bila, a končno je le minila. Sneg je skopnel, drevje se je prebudilo iz spanja in začelo brsteti, ptice so se vse bolj oglašale.

Bila je nedelja in škrati so ostali doma, da si odpočijejo. Pogovarjali so se o delu, ki jih še čaka, kmalu pa so pričeli govoriti o Sneguljčici. Čez teden niso toliko mislili nanjo, za to ni bilo časa. Komaj so zvečer doma povečerjali, že so utrujeni hi-

tro zaspali. Ob nedeljah pa jim je postalo hudo dolgčas po ljubi Sneguljčici. Začutili so, kako zapuščeni so v gozdni samoti, in pogodrnjali so:

»Kako prazen je zdaj naš dom! Ni človeka, da bi nas razveselil! Vedno le isti obrazi in pogovori! Kako žalostno je naše življenje!«

Tedaj je rekel prvi škrat:

»Sneguljčice ne bom nikoli pozabil. Saj se mi zdi, da je mene imela najrajši.«

»To pa že ni res,« so mu ugovarjali drugi.

»Kako da ne?« se je branil. »Saj je vendar mene prvega pogledala tistikrat, ko se je pri nas prebudila. In prijazno se mi je nasmejala, o, kako zelo prijazno! Tega kar ne morem pozabiti!«

»Ne, ne!« so mu nasprotovali vsi drugi. »Zelo se motiš. To se ti je samo zdelo ali pa sanjalo. Vse nas je takrat pogledala in vsem se nam je nasmejala. Saj je bila tako zelo dobra in mila.«

»Jaz pa menim, da je imela najrajši mene,« je dejal drugi škrat. »Saj je ravno mene vprašala, če je tukaj dom škratov, in jaz sem ji to in še več drugega povedal.«

»Zelo se motiš! Najbolj sem ji ugajal jaz,« je spregovoril tretji škrat.

»He-he-he! Zakaj pa ravno ti s svojo kozjo bradico?« so se mu posmehovali ostali.

»Da, ravno jaz! Kaj ste pozabili, da si je tisto prvo noč izbrala prav mojo posteljo za počitek?«

»To je sicer res,« je pritrdil četrty škrat. »Toda tedaj Sneguljčica še nikogar izmed nas ni poznala, saj nas ni našla doma. Če bi te bila prej videla, tega najbrž ne bi bila storila. Največ kruhka pa je tedaj vendar pojedla z mojega krožnika, ker se ji je od mene najmanj gabilo. Zato pa menim, da sem ji bil najbolj všeč jaz.«

»Tudi tebe tedaj še ni poznala,« so mu ugovarjali. Peti škrat pa je rekel:

»Nikar ne pozabite, da je Sneguljčica prvi večer pila iz moje čaše in iz nobene druge. Torej sem ji bil jaz najbolj pri srcu.«

»Kaj še!« je posmehljivo odvrnil šesti škrat. »Ali niste videli, kako me je Sneguljčica nekoč prijazno pocukala za brado? Zakaj pa vas drugih ni? To je pomenilo, da sem ji jaz bil najljubši.«

»Saj ni bilo tako,« so mu oporekali. »Ni te pocukala za brado! V lonec si pogledal, radoveden si bil, kaj se v njem kuha. Pa ti je Sneguljčica odrinila brado, da bi kak las iz nje ne padel v juho.«

Tedaj se je oglasil sedmi škrat:

»Jaz pa vam pravim, da je Sneguljčica imela rada samo mene. Ne-koč mi je rekla ‚ljubi moj škrat‘ in tega ji ne bom nikoli pozabil. Pa kako prijazno mi je to rekla!«

»Tako je rekla tudi meni!«

»Tudi mene je tako imenovala!«

»Mene prav tako!«

Tako so se škrati dolgo pripravili in niso mogli priti do pametnega zaključka. Končno so sklenili, da pojde eden izmed njih na grad h kraljčini Sneguljčici in jo vpraša, ko-

ga izmed škratov je imela najrajši. Najbolje bo, da to kar sama pove.

Toda kdo naj gre na daljno pot? Vsak je hotel iti in se niso mogli zediniti. Nazadnje so sklenili, da pojdejo k Sneguljčici vsi že kar jutri.

Tedaj pa so se iz gozda zaslišale neke besede in stopinje. Škrati so se začudeni spogledali:

»Kdo 'e prihaja k nam? Odkar je Sneguljčica odšla, še nismo imeli gosta.« Planili so k oknom in vrtom.

»Sneguljčica!« so veselo zaklicali. Prav ona je!«

Res je k hišici prihajala kraljčina Sneguljčica, prav takšna še, kakršna je bila, lepa in mila, vsa nasmejana. Ob njej je stopal lovec. Za njima so kraljčini strežaji nosili velike bele zavitke.

Škrati so obkrožili Sneguljčico, ji stiskali roko, vriskali od veselja in plesali okoli nje:

»Obiskala si nas! Ali ti je dobro in si srečna? Ali nas nisi pozabila?«

»Kako naj bi vas pozabila? Prišla sem se vam zahvalit za vse dobrrote, ki ste mi jih izkazali.«

»Presrečni smo, da te spet vidimo! Še ravnokar smo o tebi govorili.«

»Prišla sem tudi zato, da vas povabim na grad h gostiji, ki bo čez sedem dni. Slavila bom poroko s kraljevičem, ki je prišel semkaj, ko sem ležala tu v krsti.«

»Srečna bodita ti in tvoj kraljevič!«

»Na najino gostijo pridete vsi, ali ne?«

»Seveda pridemo, pa še kako radi pridemo!«

»Zdaj pa vzemite od mene vsak

svoj zavitek! V zahvalo za vaše zvesto prijateljstvo!«

Sneguljčica je strežajem iz rok jemala zavitke. Na vsakem je bilo zapisano po eno škratovsko ime. Po vrsti jih je izročala bradatim mo-žičkom, ki so radovedno ugibali:

»Kaj le je v teh zavitkih?«

Tedaj pa je izpregovoril škrat, ki je imel najdaljšo brado:

»Veš, ljuba Sneguljčica, dosti smo razmišljali o tem, koga izmed nas si imela najrajši. Ali mogoče mene? Lahko nam to kar naravnost poveš.«

Kraljčina se je nasmehnila in je rekla:

»Vi ste imeli mene radi, jaz pa vas. Kmalu bom odšla, vi pa boste odprli zavitke. Kdor v svojem zavitku najde najlepše, najboljše darilo in največ od vsega, tega sem imela najrajši. Ali bo prav tako?«

»Prav, zelo prav. Potem bomo vsaj vedeli.«

Sneguljčica je stopila še v dom škratov in si ga spet ogledala. S kruhom in čajem so postregli njej in njenemu spremstvu. Nato so odšli z njo do roba gozda. Tam je nanjo čakala velika, svetla kočija.

Vstopila je Sneguljčica in se od-peljala.

Škrati so se vrnili v svojo hišico. Gnala jih je vroča radovednost, kaj bodo našli v zavitkih, ki jih je z

njimi obdarovala njihova prijateljica. Pričeli so jih odpirati in vse bolj so bili veselo presenečeni.

»V zavitku sem našel rdečo svileno čepico!« je vzkliknil prvi.

»Jaz prav tako!« so pritrjevali drugi.

»Pod obleko pa je bil velik kolač z rozinami!«

»Tudi jaz imam kolač!« so klicali vsi ostali.

»In tri pomaranče!«

»Mi tudi!«

»V posebni škatlici pa so pisani sladkorčki! Kdo jih je dobil največ? Preštejmo jih, da bomo vedeli, koga ima Sneguljčica najrajši!«

Šteli so sladkorčke in vsak jih je naštel devetindevetdeset.

»Preštejmo še gumbce na novih oblekah!«

Spet so šteli in na vsaki obleki našteli po triintrideset gumbov.

»Preštejmo še rozine v kolačih!«

»Ne, ne! Škoda bi bilo takoj razdrobiti vse te lepe kolače!«

Prvi škrat je zdaj vprašal:

»Koga izmed ias je torej Sneguljčica imela najrajši?«

»Vse nas je imela enako rada in prav je tako!« so zdaj uvideli.

Pomerili so nove obleke in imenitno so se jim podajale. Občudovali so se v njih, se veselo objemali in plesali. Potem so pojedli vsak po tri sladkorčke, eno pomarančo in košček kolača ter se božali po nepetih trebuščkih.

Čez teden dni so Škrati v svojih novih svilenih oblekah sedeli v gradu ob dolgi mizi. Sredi med njimi se je smehljala kraljičina Sneguljčica — prekrasna nevesta. Ob njej je sedel njen ženin — junaški kraljevič.

Tri dni so škrati na gradu jedli, pili in plesali, nato pa so se poslovili od preljube Sneguljčice. V slovo jim je rekla:

»Vsako leto na obletnico moje poroke bodite moji dragi gostje! In vsako leto vas obiščeva moj kraljevič in jaz.«

Škrati pa so vriskali in vzklikali:

»Naj živita kraljičina in kraljevič! Naj bosta pravična in dobra! Naj bosta zdrava in srečna! Zdaj pa zbogom!«

sedovo dvorišče in jo poklicala. Mirno je priskakljala do mame in se pustila ujeti. Mama jo je prijela v roke in jo nesla v kletko.

Zelo sem srečen, da se je vrnila.

Roman Prašelj
uč. 4. razr. osn. šole v DOMJU

MOJI PSI

Moj oče je lovec, zato ima več lovskih psov. So zelo lepi. Imenujejo se: Alek, Črna Filo, Bill in Džek. Alek in Črna sta fox-terierja, Filo je brak, Bill je špic in Džek pa je ptičar. Najstarejši je Bill. Je črn in temnorjav. Tu pa tam ima tudi kakšno sivo dlako. Vsak dan, predno grem v šolo, jih pogledam. Džek se zelo rad igra. Prvi dan, ko smo ga dobili, sem mu dala žogo. Takoj se je začel z njo igrati. Psi jedo enkrat na dan. Jaz jih imam zelo rada.

Serena Cosina
uč. 3. razr. osn. šole v DOMJU

MATER JE ZATAJIL (Obnova)

Pred dnevi smo v šoli brali Cankarjevo črtico »Mater je zatajil«. Med branjem se je marsikatero učenčevo oko orosilo. Hudo nam je bilo, da se je Jože sramoval matere.

Zgodilo se je, da je šla mati obiskat sina Jožeta, ki je bil dijak. Mati je prišla prežgodaj pred šolo.

Ko je bil prvi odmor, je mati gledala v gručo dijakov, da bi našla Jožeta. Jože je mater ugledal, toda sram ga je bilo, ker je bila mati nerodno, kmečko oblečena.

Ker mati ni ugledala Jožeta, je šla v njegovo stanovanje in ga tam našla. Mati ga je vprašala, če je ni videl, ko ga je čakala pred šolo. On pa jo je vdrugič zatajil s tem, da ji je odgovoril, da je ni videl.

Ko sta se mati in sin poslovila, ji je Jože hotel povedati, da jo je zatajil, toda ni imel poguma. Tako sta se poslovila, ne da bi mati vedela, da jo je lasni sin zatajil.

Otroci ne smemo nikoli zatajiti svojih staršev.

Marina Trenta
uč. 5. razr. osn. šole v RICMANJIH

V KULTURNEM DOMU (Prosti spis)

16. decembra smo bili v Kulturnem domu. Odpeljali smo se z avtobusom. Gledat smo šli otroško igro »Rdeča kapica«. V igri

so nastopali: Majda, imenovana Rdeča kapica, Jera, njena mati, stric Matic, čevljar, strina Mina, njegova žena, boter Bodež, babica, lovec, volk, medved, lisica, žabice, zajčki, palčki in deklice.

Nekoč je živela v revni hišici mala deklica Majdica. Za god ji je mama spekla potico ter ji kupila modro volno. Krojač boter Bodež ji je za god sešil svileno obleko, stric Matic, ki je bil čevljar, ji je pripravil par čevljev. Gluha strina Mina je prinesla klobas, od stare babice pa ji je strina Mina prinesla rdečo kapico.

Ko si jo je Majdica pomerila, so jo preimenovali v Rdečo kapico.

Popoldne bi se morala Rdeča kapica sama odpraviti k babici ji voščiti za god. Stric Matic in boter Bodež sta se odločila, da jo spremljata skozi gozd. Medtem ko sta se oba strička mudila v gozdu, se je Rdeči kapici prikazal volk. Priliznjeno se je predstavil Rdeči kapici ter jo povprašal, kam gre. Ko mu je povedala, da gre k bojni babici, se je volk zadovoljno umaknil.

Ko so se Bodež, Matic in Rdeča kapica spet dobili, so nadaljevali pot do babice.

Volk je takoj stekel do hiše, kjer je prebivala stara Majdičina babica. Volk je potikal na vrata in ko je babica vprašala, kdo je, ji je odgovoril, da je njena mala Majdica. Starka je odprla duri in žival jo je požrla.

Ko so Matic, Bodež in Rdeča kapica prišli do kočice, so zaman trkali. Bodež in Matic nista hotela motiti babice pri spanju, zato sta odšla v krčmo. Rdeči kapici pa sta rekla, naj počaka, da se babica prebudi.

Ko sta strička odšla, je Rdeča kapica skušala odpreti vrata. Počasi je vstopila in potihno poklicala babico. Volk se je oglasil s slabotnim glasom. Rdeča kapica je odvrnila, da je ona. Tedaj je volk skočil iz postelje na Rdečo kapico in jo požrl. Volk se je nato obližnil in legel spat.

Lovec, ki ga je že ves dan iskal, je šel mimo babičine kočice. Vstopil je kot vedno in na postelji je namesto babice ležal volk. Lovec je vzel nož in razparal volku trebuh. Takoj sta skočili ven Rdeča kapica in njena babica. Lovec je nato volku všival v trebuh kamenje.

Ko so se vrnil Matic, boter Bodež, strina Mina in mama Jera, je bilo že vse končano. Lovčevemu pogumu so vsi zapeli pesem.

Najbolj všeč sta mi bila boter Bodež in strina Mina.

Rosana Komar
uč. 5. razr. osn. šole v RICMANJIH

dopisi naših šolarjev

MOJ BRATEC

Moj bratec je star tri leta. Je dolgolec, kot to zahteva moda. Z njim se zelo rad igram. Valjava se po tleh. On mi skoči na ramena ter mi reče: »Konjka, konjka, Vili!« Med igro hoče imeti tiste igrače, ki jih imam jaz. Kadar pišem nalogo, hoče tudi on imeti svoj zvezek in svinčnik.

V posteljo greva istočasno. Če čitam jaz, hoče tudi on imeti svojo slikanico. Meni odstopi katerokoli slaščico. Ime mu je Mitja. Jaz ga imam zelo rad.

Vili Vecchier
uč. 3. razr. osn. šole v DOMJU

MOJA VEVERIČKA

Doma imam lepo veveričko. Imenuje se Miki. Predvčerajšnjim je zbežala iz kletke. To sem opazil zjutraj, ko sem šel v šolo. Videl sem jo na sosedovem dvorišču. Hitro sem stekel k mami in ji vse povedal. Šla je pogledat. Bil sem zelo žalosten. Bal sem se, da se veverička ne bo več vrnila.

Šel sem v šolo, a misli so mi uhajale k veverički. V odmoru je prišla mama in mi povedala, da jo je ulovila. Tako sem bil vesel, da bi bil šel najrajši domov. Po končanem pouku sem stekel domov. Mama mi je povedala, kako jo je ulovila. Šla je na so-

Bilo je okrog poldne. Zeblo nas je. Dečki so bili nekoliko razposajeni. Gledali smo našo učiteljico. Njen pogled je bil odsoten. Gledala je skozi okno daleč, zelo daleč. Vemo, da ni bila z nami zadovoljna. Danes so jo dečki razjezili. Neradi se učijo. Zato se njene oči nikoli ne nasmehnejo. Tako radi bi jo razveselili, a ne moremo.

Nenadoma so se odprla vrata. Prišel je pismoša. V rokah je držal drobno, belo pisemce in zavoj.

»Pošta za vas, učiteljica!« smo vzkliknili. Naša učiteljica ni verjela, da je zanjo. Ona ne verjame nobeni naši besedi. Toda, ko ji je poštar izročil pošto, se ji je roka tresla. Obraz ji je pobledel, a oči so se ji nasmeh-nile. Ze od daleč je vedela, čigavo je tisto belo pisemce. Prispelo je od daleč, iz tuje-ga mesta. Tam sedaj živi učenka njenega lanskega razreda.

Po prebranem pismu, je naša učiteljica spoznala, da se njena učenka še ni izgubila v morju modernega italijanskega mesta. Vedela je, da je v srcu njene ljubljene učenke močna sila naše besede, besede naših dedov.

Friderik je odprl zavoj. V njem je bil lep metuljček sinje barve in listek z napisom: »Imam Vas vedno v mislih. V razredu ohranite prazno klop. Naj čaka na moj po-vratek. Tedaj se bom veselila z Vami in te-kala tja do Botača ter preskakovala po ka-menjih v strugi prelepe Glinščice. Vsi bomo veselji. Jaz trdno upam, da bo jutri vse dru-gače, saj bo kmalu prišel ta jutri in bo konec temine.«

Nam vsem in učiteljici so se orosile oči. Božali smo nežni metuljček, kot bi bil živa stvar. Neskončno smo ga bili veseli. Prine-sel nam je plamen veselja in grel naša mrzla lica.

»Kam naj ga postavimo?« je rekel Ma-rino. Rosana pa je dejala:

»Na zid, kjer so risbe. Tam ga bomo vsi videli!«

Res smo metuljčka obesili na zid blizu omare. Gledamo ga, kajti z današnjim dnem bo v našem razredu veliko lepše. Tu-di dečki se bodo poboljšali in z večjim nav-dušenjem prebiralali našo besedo, ker jo ho-do znati ceniti.

Učenke in učenci

3. in 4. razr. osn. šole v BOLJUNCU

GALEBOVA NAGRADNA UGANKA

Uredništvo je tokrat dobilo zelo malo rešitev. Pravilne rešitve prejš-nje nagradne uganke so: 1a, 2c, 3a, 4b in 5b. Pravilno so uganke rešili Vlasta Berdon, Marina Trenta, Rosa-na Uliveti in Rosana Komar iz Ric-manj, Marko Ferluga iz Doline, Re-nato Colja iz Sosljana, Valter Per-tot iz Sosljana, Franko Perko iz šole v Ul. Donadoni, Izidor Velišček iz šole v Plešivem in Srečko Čebren, uč. 3. razr. nižje srednje šole »Fran Erjavec« v Rojanu. Rešitev Marte Bogatec iz Zgonika je bila, žal, ne-pravilna. Tokrat je žreb določil SREČKA ČEBRONA, ki bo dobil le-po knjigo.

Do prihodnjic pa rešite sledeče nove uganke:

1. S čim se hranijo deževniki (gli-ste)?

- z ličinkami rjavega hrošča
- z ličinkami mravelj
- s prstjo

2. Kdo je uglasbil operi »Figarova svatba« in »Don Juan«?

- Richard Wagner
- Wolfgang Amadeus Mozart
- Beethoven

3. Kaj pomeni znak SOS?

- okrajšava za neko politično stranko
- klic na pomoč, ko je ladja v nevarnosti
- kemični znak

4. Kdo je bil Hipokrat?

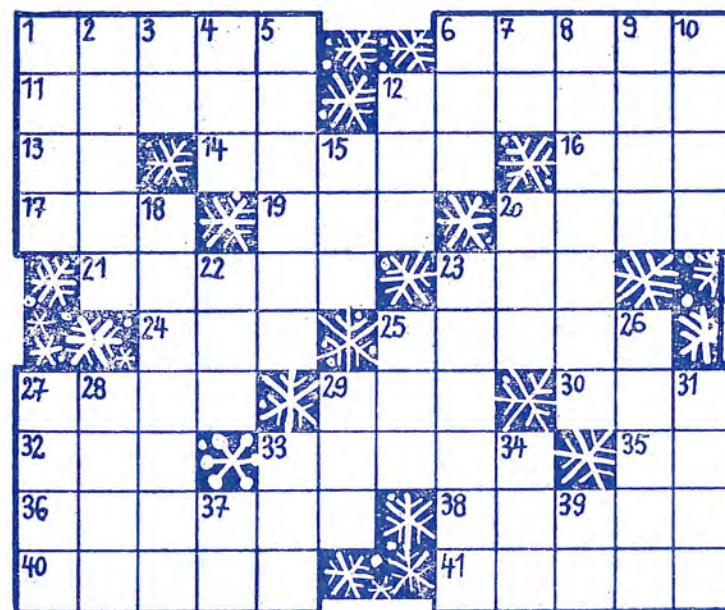
- slaven grški govornik
- grški zdravnik
- grški junak v trojanski vojni

5. Kdo je iznašel steklo?

- Arabci
- Feničani
- Stari Egipčani

VE ■ ZA BISTRE GLAVE ■ ZA

1. KRIŽANKA

Vodoravno: 1. gora na Sinaj-skem polotoku, 6. apotekar, 7. grška boginja modrosti, 12. vrtno orodje, 13. avtomobilska oznaka za mesto Varese, 14. prva črka je A, ostale črke pa tvorijo rimsko število 604, 16. glas, 17. veznik, 19. mesto v Ita-liji, 20. z njim se branijo čebele, 21. ime ustanovitelja turške države, 23. dan v tednu, 27. slovenski tržaški sklada-telji, 29. vinska posoda, 30. Romulov brat, 32. žensko ime, 33. vpiši ELP-NA, 35. časovni veznik, 36. samo-stanski bratje, 38. del kroga, ki ga omeujeta dva polmera in del krož-nice, 40. anfitheater, 41. moža, ki ko-sita travo.

Navpično: 1. najdaljša jugo-slovanska reka, 2. italijansko mo-ško ime, 3. nikalnica, 4. žensko ime, 5. obala Jadrabskega morja, 6. se ga veselijo lovci, 7. vrsta pesnitve, 9. koralni otok, 10. poškodba na telesu, 12. druga beseda za lepilo, 15. meh-ka kovina, 18. prebivalci Istre (4. skl.), 20. bukov plod, 22. nebesni po-jav, 23. prvi slovenski pesnik, 25. strelno orožje, 26. glavni junak v znanem slovenskem mladinskem fil-mu, 27. mati, 28. drobna trska, 29. odposlanci, 31. izdelek iz žita, 33. vzklik za ustavljanje vprežne živine, 34. vpiši AZO, 37. veznik, 39. znak, ki so ga nosili hitlerjanski esesovski vojaški oddelki.

2. POSETNICE

TONE TRBAČ
ČIRO PANT
JAN STROČIR
TIT KANS

Štirje mladi fantje, doma iz istega kraja, so pri vojakih. Uganite, kakšno delo opravlja vsak izmed njih pri svoji edinici!

3. SKRITO BESEDILO

1. D Z O D R N A A V A	— ime veletoka
2. V B E O T R E L I N	— znano mesto
3. L K O O N M A A J T	— del konjske vprege
4. B R O O L S J S A E	— padavina
5. B J L E A Z G O I K	— važen organ

Iz črk, ki ostanejo v posameznih vrstah, dobiš lep pregovor.

REŠITVE UGANK IZ 3. ŠTEVILKE

1. KRIŽANKA: Vodoravno: 1. šolar, 5. val, 6. Kekec, 8. as, 9. še, 11. agent. — Navpično: 2. oves, 3. lak, 4. Aleš, 6. kača, 7. cent, 10. ne.
2. MAGIČNA KVADRATA IN ZLOGOVNA MAGIČNA KVADRATA:
I. kvadrat: 1. iver, 2. voda, 3. eden, 4. rana.
II. kvadrat: 1. grad, 2. ruda, 3. Adam, 4. dama.
I. kvadrat: 1. darovi, 2. romani, 3. Vinica.
II. kvadrat: 1. korito, 2. Rimini, 3. Tonica.
3. TRI POSETNICE: Osebe stanujejo v treh naslednjih krajih: Cortina D'Ampezzo, Beograd, Sarajevo.
4. UGANKA: Svetilnik.

Rešitve ugank pošljite na naslov: Uredništvo »Galeba« - Tiskarna »Graphis«
Ul. Sv. Frančiška 20 - 34133 Trst - Trieste, najkasneje do 12. februarja 1969.

RESITVE SO POSLALI: Franko Perko, uč. 5. razr. osn. šole v Ul. DONADONI. Valter Pertot, uč. 5. razr. osn. šole v SESLJANU, Renato Colja, uč. 4. razr. osn. šole v SESLJANU in Izidor Velišček, uč. 5. razr. osn. šole v PLESIVEM pri KRMINU. Marko Ferluga, uč. 5. razr. osn. šole v DOLINI, Rosana Komar, Rosana Uliveti, Marina Trenta in Vlasta Berdon, uč. 5. razr. osn. šole v RICMANJIH.

IZZREBANI SO BILI IN DOBE NAGRADO: Renato Colja, uč. 4. razr. osn. šole v SESLJANU, Franko Perko, uč. 5. razr. osn. šole v Ul. DONADONI in Valter Pertot, uč. 5. razr. osn. šole v SESLJANU!